

Oikeusministeriö

"Verkkovaikuttamista 2010-luvulla" (Oikeusministeriön selityksiä ja ohjeita 1/2011)

Kansalaistoiminnan perinteisten vaikuttamistapojen rinnalle on noussut yhä enemmän viime vuosina epämuodollinen, verkon kautta tapahtuva toiminta. Oikeusministeriön selvityksessä on tarkasteltu verkkovaikuttamisen tilaa ja erityispiirteitä sekä sen edistämisen haasteita ja mahdollisuuksia. Lisäksi selvityksessä on arvioitu, että verkossa organisoituvaa kansalaistoimintaa voitaisiin parhaiten tukea mahdollistamalla sille samat toimintaedellytykset kuin perinteisille yhdistyksille.

Pyydettyä lausuntona Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry toteaa, että vaikka selvityksessä on esitetty johtopäätösten ja suositusten tueksi kattavasti taustatekijöitä, niin useissa kohdissa on kuitenkin tuotu esiin lukuisia epävarmuustekijöitä ja lisäselvityksiä edellyttäviä asioita. STTK pitää yhtenä puutteena sitä, että ammattiyhdistystoimintaan liittyvää haastatteluaineistoa tai muutamaa materiaalia ei ole käytetty selvityksessä. Koska on todennäköistä, että verkon käyttö entisestään lisääntyy tulevaisuudessa, on tarkoituksenmukaista käynnistää perusteellinen ja riittävän laaja valmistelu verkkovaikuttamisesta, jossa huomioidaan muun muassa yhdistyslainsäädäntöön, taloudelliseen lainsäädäntöön ja julkishallinnon voimavaroihin tarvittavat muutokset.

STTK kannattaa lähtökohtaisesti sitä, että yhdistysten rekisteröiminen sähköisessä ympäristössä tehdään entistä helpommaksi. Yhdistysrekisterin muutosilmoitusten nopeuttamista harkittaessa on eliminointava väärinkäytösmahdollisuudet ja varmistettava patentti- ja rekisterihallitukselle riittävät resurssit asioiden hoitamisen. Muutosten tekeminen yhdistysrekisteriin, esimerkiksi nimenkirjoittajan vaihtuminen, on voitava tehdä sähköisesti entistä joustavammin. Lisäksi on tärkeää, että sähköistä tiedonsaantia yhdistysrekisteristä lisätään.

Selvityksessä ehdotetaan, että yhdistyksen perustamiskynnystä mataloitetaan ns. kevytrekisteröinnillä. STTK suhtautuu tähän varauksellisesti ja katsoo sen edellyttävän huolellista jatkoselvittelyä.

3.5.2011

STTK suhtautuu varauksellisesti myös rahankeräyslupainstituution tarkistamiseen. Rahankeräyslupa edellyttää mielestämme järjestäytyneempää toimintaa ja kevennettyä rahankeräyslupaa on vaikea pitää perusteltuna. Lisäksi on syytä muistaa, että jo nyt myös rekisteröimättömät yhdistykset voivat saada toiminta-avustuksia.

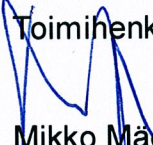
STTK kannattaa sitä, että yhdistyslaki mahdollistaisi pelkästään verkossa toimivan yhdistyksen. Tässä yhteydessä tulee kuitenkin tarkoin pohtia, miten ratkaista selvityksessä esiintuodut riskit ja ongelmat verkon käytön lisäämisessä.

STTK pitää julkishallinnon avoimuuden lisäämistä tärkeänä. Avoimuuden lisäämisessä on aina varmistettava yksityisyyden suoja. Verkossa tapahtuvan julkishallinnon toiminnan pitää olla hyvin suunniteltua. Vaikka selvityksessä korostetaan verkkovaikuttamisen helppoutta, on huomioitava sen työllistävä vaikutus organisaatioille. STTK edellyttääkin, että viranomaistoiminnan henkilöstövoimavarat on huomioitava kokonaisvaltaisesti, kun verkkovaikuttamista lisätään.

Sosiaalista mediaa tulee hyödyntää lisää valtionhallinnossa ja esimerkiksi poliisilla, ulkoasiainhallinnolla sekä Kelalla on tästä jo nyt hyviä kokemuksia. Sosiaalisen median hyödyntäminen ei ole kuitenkaan itsetarkoitus, vaan sen on oltava tarkoin harkittua ja tarkoituksenmukaista.

Verkkovaikuttaminen ja sosiaalinen media ovat vielä suhteellisen uusia asioita ja tästä syystä myös tutkimustoiminta niistä on vasta alussa. STTK kannattaa tämän tutkimustoiminnan lisäämistä ja siihen panostamista.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Mikko Mäenpää
puheenjohtaja

Markku Salomaa
johtaja